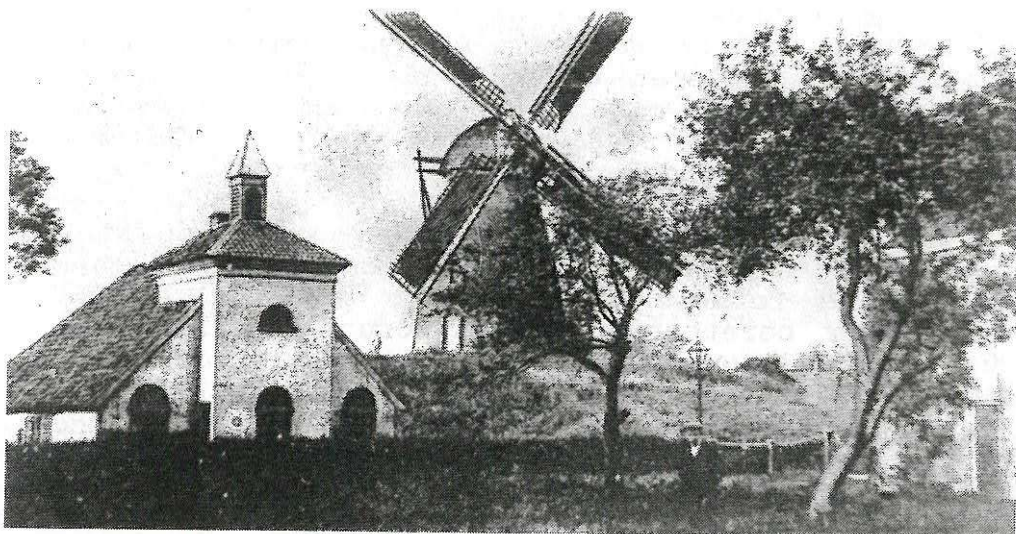

EEN ADOPTIE IN 1776

Een compleet dossier in de oude archieven van de Ned. Herv. Kerk in Borne verschaft ons een indringend beeld van de lotgevallen van vier zoontjes van Laurens Akkerhuis, na de dood van hun moeder Fenneke ter Weele. Vader Laurens ziet geen mogelijkheid voor de kinderen te zorgen en vraagt de kerkeraad ze te willen uitbesteden. Laurens is n.l. molenaarsknecht op de Goorsche Molen, terwijl zijn gezin in Borne woont en al

De molen te Goor.

enige jaren "uit de Diakonye heeft geprofiteert"(!) Op 5 september 1776 doet Laurens afstand van de kinderen en stelt inboedel en huisraad ter beschikking van kerkeraad en diaconie. Reeds de volgende dag stelt de kerkeraad de voorwaarden vast, waaraan de a.s. pleegouders moeten voldoen.

Deze "conditien" geef ik hier weer zonder commentaar, maar in begrijpelijk Nederlands:

- 1) de pleegouders zullen de kinderen verzorgen met voldoende kost - als hun eigen.
- 2) ze zijn gehouden de kinderen van het nodige te voorzien en zijn er verantwoordelijk voor; (heging en pleging); met inachtneming van de heersende opvattingen.
- 3) zij zullen de kinderen (laten) leren lezen en schrijven en hun de grondwaarheden van onze godsdienst bijbrengen; hun tijd en gelegenheid geven om halve(!) dagen naar school te gaan, zolang dit naar het oordeel van de predikant nodig zal zijn. Zodra ze wat "letterkennis" zullen hebben opgedaan, zullen de kinderen - in overleg met de predikant - naar de catechisatie worden gezonden.
- 4) de pleegouders zijn verplicht de kinderen behoorlijk tot werken aan te zetten, maar mogen ze geen onmogelijke lasten opleggen.

- 5) en ze zo gaandeweg in een handwerk bekwamen en de daartoe nodige vlijt bijbrengen.
- 6) per kwartaal zal het afgesproken kostgeld worden voldaan. (N.B. dat kostgeld bedroeg van f. 18,00 tot f 16,00 per JAAR!)

En zo vertrekken de vier jongens, Hendrik Jan; Arend Jan; Laurens en Steffen, elk naar een ander adres. Reeds op 11 september houdt de kerkeraad, als "Boedelredders" (= boedelhouders) een openbare verkoping. Daarbij komt alles onder de hamer; meer dan 100 posten. Van thee- en serviesgoed, bonte schotelen, hooyvorken, ysere potten, tot lijf- en beddegoed zoals een bombazijne broek, een paar griese kousens, bedde kussens, voormouwen, tot een Nieuwe Testament en een Nagtmaals Boekjen. Achter elke post staat de naam van de koper en het bedrag.

Al met al brengt de boedel f. 229.9.8 op. Na aftrek van schulden en kosten blijft daarvan f. 160.14.8 over, terwijl vader Laurens beloofde jaarlijks een bedrag bij te dragen en wel in het eerste jaar 30 en vervolgens 40 gulden.

Terwijl de kerkeraad nog druk doende is deze moeilijke zaken naar eer en geweten te regelen, komt vader Laurens ook plotseling te overlijden. Op het door hem getekende contract staat de aantekening: "Laurens Akkerhuis is weinige dagen na dezen, aan dezelfde plage waaraan zijn vrouw gestorven is, te Goor overleden, en dus per se ontslagen van 't onderstaande accoordt".

Teneinde nu ook in Goor de zaken te regelen reizen dan op 2 oktober twee Broederen Diakonen daarheen. Ze voldoen er o.a. de dokters- en begrafeniskosten, resp. aan Dr Aberson en Ds Joh. Henr. Smits. Aan Heyltjen ter Marsch betalen ze 3 gld. 9 st. Waarvoor? Voor "Coffy, Eten aan de Bueren, in het verhenkleed en in het kiste leggen" (voor burenhulp bij het afleggen en kisten).

Van Goor brachten ze mee terug: 1) een pak en sak Kleederen; 2) een sakjen met Schoen en Knye gespelen van Silver.

En hier houdt de berichtgeving over het wel en wee van het gezin Akkerhuis op. Graag had ik b.v. nog willen zeggen welke ziekte (plaag = epidemie?) beide jonge ouders heeft geveld. Of ik had nog willen vermelden hoe het de 4 jongens verder is vergaan, die behalve het ouderlijk huis, ook elkaars nabijheid moesten missen.

Hopelijk heeft een van de vier later toch Vaders zilveren gespen gekregen!

A.A. ten Kate.